

АНАЛИЗА БИЛАНСА

Додатак „Народном Благостању“

БРОЈ 26

БЕОГРАД, 27. ЈУНИ 1936.

ГОДИНА VIII

Садржај:

Francusko-srpska banka, Paris—Beograd
Izvozna banka, Beograd
Друштво за електротехнику и фабрика кабела а. д.

FRANCUSKO-SRPSKA BANKA, PARIS—BEOGRAD

Kada se pojavila prva panika ulagača kod nas, u jesen 1931 godine, uprava Francusko-srpske banke je naredila svojim filijalama da bez odugovlačenja i bez pitanja isplaćuju svaki zatraženi iznos. Od 21 septembra do 31 oktobra 1931 godine, dakle za vreme od 6 nedelja, banka je bez ikakvih teškoća isplatila 24% svih tuđih sredstava, ali je time odmah u početku preseklala navalu ulagača i uspostavila poverenje, koje je inače bez ikakvog opravdanog razloga bilo pokolebano, jer se i u širim krugovima znalo za njeno jako zaleđe i ogromni likviditet njenih kratkoročnih plasmana.

U novembru 1931 zabeležen je opet priliv uloga, ali u 1932, u vezi sa Uredbom o zaštiti zemljoradnika, dolazi do nove navale ulagača, koja je takode odmah suzbijena održavanjem visokog likviditeta i isplatom svakog zatraženog iznosa. Blagodareći tome, kod Francusko-srpske banke prilike su se u celosti normalizovale već u drugoj polovini 1932 godine. U 1933 i 1934 ulози pokazuju već znatno povećanje. Ceo obim tog povećanja ne može se videti iz bilansa. Naime, sedište Francusko-srpske banke nalazi se u Parizu, i pošto podleži francuskom zakonu, ona bilansira u francuskim francima, a ne u dinarima. Do kraja 1933 dinari su preračunavani u franke po stabilizacionom kursu dinara. Posle zvaničnog pada kursa dinara i dodavanja »prima« od 28,5%, Francusko-srpska banka preračunava dinare u franke sa »pertom« od oko 23%, što odgovara našem primu od 28,5%. Ako se to uzme u obzir, vidi se da su ulози u 1934 godini, iako su bilansirani sa nešto manjim iznosom nego u 1933, stvarno porasli za preko 20%. Odnosno porast uloga i pasivnih tekućih računa iznosi u 1933 oko 35 miliona dinara, a u 1934 oko 70 miliona dinara.

Razvitak bančinih poslova u 1935 najbolje se može videti iz sledeće tablice u kojoj smo uporedili glavne bilansne pozicije za četiri poslednje godine.

Раčун изравнанја

Aktiva	1932	1933	1934	1935
u hiljadama franc. franaka				
Blag. i potraž. kod ban.	29.370	32.451	34.009	39.403
Korespondenti i repor	3.410	6.886	6.913	1.381
Menice	20.983	28.365	27.928	20.039
Tekući računi	65.040	70.063	70.483	65.725
Hartije od vrednosti	2.523	2.264	1.249	3.477
Učesća	6.098	5.929	—	—
Nepokretnosti i inventar	3.686	3.219	9.161	8.702

Garantije	22.116	12.366	7.497	7.754
Razno	668	930	988	1.067
Pasiva				
Glavnica	20.000	20.000	20.000	20.000
Rezerve	658	715	1.027	1.310
Čekovi	1.129	1.445	5.923	4.215
Kuponi domicilironi	414	4.378	1.512	1.633
Tek. računi i ulози	106.150	120.257	119.434	109.408
Garantije	22.116	12.366	7.497	7.754
Razna pasiva	1.782	1.493	1.647	1.719
Dobit	1.646	1.820	1.188	1.509
Zbir bilansa	153.895	162.475	158.229	147.548

Podela dobiti

Dividenda	1.000	1.000	—	—
Dotacija rez. fondu	57	61	34	30
Dotacija osob. fondu	—	250	250	—
Na raspoloženje upravi	—	—	—	1.000
Prenos dobiti na novi rač.	589	508	904	479
Ukupna čista dobit	1.646	1.820	1.188	1.509

Zbir bilansa u 1935 godini iznosi 147,5 miliona francuskih franaka prema 158,2 miliona u prethodnoj godini. Ako se najpre zadržimo kod pasive, vidimo da je ovo smanjenje zbira bilansa od 10,7 miliona franaka izazvano isključivo odlivom tuđih sredstava. Čekovi su pali sa 5,9 na 4,2 miliona, a tekući računi i ulози sa 119,4 na 109,4 miliona franaka. Sve ostale pozicije u pasivi, izuzevši glavnica, pokazuju mali porast. Smanjenje uloga i pasivnih tekućih računa jedva prelazi 8%, pa se može reći da je srazmerno neznatno, naročito kad se uzme u obzir da je 1935 bila takode godina krize i deflacije. Pored toga, zbog zakonskog regulisanja kamatnih stopa i porasta kurseva na efektinom tržištu, raspoloživa sredstva su sve više plasirana u hartije od vrednosti i zgrade.

Inače, uprkos smanjenju u toku 1935, ulози i tekući računi krajem te godine ipak su znatno veći nego krajem 1932. Porast u tom razdoblju iznosi per saldo 3,26 miliona franaka. Odnosno, ako se uzme u obzir da je pretežni deo bančinih poslova koncentrisan na Jugoslaviju i da se on obavlja u dinarima, koji su u bilansu za 1935 obračunati sa vrednošću koja je za 23% manja nego u bilansu za 1932, vidi se da su ulози i tekući računi u 1935 za oko 80 miliona dinara veći nego u 1932 godini. To je najbolji dokaz za ogromno poverenje koje kod nas uživa Francusko-srpska banka.

Imamo nekoliko interesantnih promena i u aktivi. Korrespondenti i repor su pali sa 6,91 miliona franaka u 1934 na 1,38 miliona u 1935. Tome na suprot povećana je po prilici za isti iznos pozicija gotovine i potraživanja po videnju kod novčanih zavoda, na 39,4 miliona franaka. Pomenute dve pozicije, koje predstavljaju bančina likvidna sredstva, iznose ukupno 40,78 miliona franaka, odnosno isto toliko kao i prošle godine. Banka je u neobičnoj meri likvidna, jer su joj obaveze pokrivena sa preko 32% gotovinom i apsolutno sigurnim potraživanjima po videnju. Razume se da je održavanje tako visokog likviditeta skopčano sa osetnim žrtvama, ali uprava napominje u svom izveštaju »da razvitak političkih prilika posle završetka poslovne godine nije bio takav da bi se moralo žaliti zbog te predostrožnosti«.

Eskont menica je pao sa 27,9 na 20,0 miliona franaka, a aktivni tekući računi — sa 70,48 na 65,72 miliona. Bilo bi pogrešno, kada bi se na osnovu toga zaključilo da se bančino tekuće poslovanje sužava. U stvari, banka je u 1935 odobrila više kredita po menicama i tekućim računima nego u toku prethodne godine. Smanjenje pomenutih pozicija izazvano je postepenom likvidacijom raznih kredita koji su bili odobreni još u vremenu pre krize.

Hartije od vrednosti su porasle sa 1,24 miliona franaka u 1934 na 3,47 miliona u 1935 godini, prvenstveno u vezi sa sanacijom Francusko-srpske industrije cementa i uglja a. d. Ovo društvo je zbog krize pretrpelo osetne gubitke, pa je moralo smanjiti glavnice sa 30 na 10 miliona dinara. Prilikom ponovnog povišenja glavnice na 30 miliona, učestvovala je i Francusko-srpska banka, pretvaranjem jednog dela svojih potraživanja u akcije.

Francuska akcionarska društva ne objavljuju račune gubitka i dobitka. To ne radi ni Francusko-srpska banka. Ono što ona objavljuje u vidu računa gubitka i dobitka predstavlja čistu zaradu odnosno specifikaciju podele dobiti. Zbog toga ne možemo znati koliko iznosi bruto zarada, niti koliko su prihodi odnosno rashodi po kamatama, upravni troškovi, plate, otpisi, prihodi od provizija itd. Ipak uprava napominje u svom izveštaju, da je prihod od kamate manji nego u 1934, zbog maksimiranja kamatnih stopa. Manjak se nije mogao ukloniti odgovarajućim sniženjem rashoda. Inače, beogradsko sedište Francusko-srpske banke je radilo vrlo povoljno, a agencija u Beogradu na Savi i filijale u Južnoj Srbiji nisu još uspele da povećaju svoju delatnost na nivo od pre krize. Veći deo zarade na poslovanju u našoj zemlji upotrebljen je na otpis sumnjivih potraživanja.

Čista zarada u 1935 posle izvršenih otpisa i podmirenja svih rashoda, iznosi 605 hiljada. Tome treba dodati još i prenos dobiti iz ranije godine od 904 hiljade, čime dobijamo 1,51 milion franaka prema 1,19 miliona u 1934 godini. Banka je od 1930 do 1933 uključivo nepromenjeno delila dividendu od 5%. U 1934 i 1935 ne deli se nikakva dividenda, opet iz predostrožnosti, a u korist pojačanja fondova. Krajem 1934 godine stvorena je i specijalna rezerva od 1 miliona franaka koja je stavljena na raspoloženje upravnom odboru, s tim da se upotrebi za eventualne otpise koji bi se mogli javiti.

Pored sedišta u Parizu i Beogradu, Francusko-srpska banka ima svoje filijale u Londonu, Skoplju, Bitolju, Nišu i Kosovskoj Mitrovici.

U upravi se nalaze sledeća g. g.: predsednik: Raoul Mallet, predsednik upravnog odbora Banque Ottomane u Parizu; članovi: d-r Ferdinand Gramberg, Félix Bellet, Emile Dard, Adrien Jacques, Arnold Naville, Jacques de Neuflyze i grof Frédéric Pillet-Will. U nadzornom odboru g. g.: Eugène Doyen, Jean Vergeot i P. Guillemot.

Savetodavni odbor u Beogradu sačinjavaju g. g.: Raymont Deltel, predsednik; d-r Ferdinand Gramberg, Jacques Mustelier i Rodolphe Pilts.

IZVOZNA BANKA, BEOGRAD

Izvozna banka je osnovana 10 maja 1901 godine; prema tome ona je bila 10 maja 1936 god. stara 35 godina. Za mnoge ambiciozne ljude starost jednog poslovnog preduzeća od 35 godina dovoljan je povod za jubilarnu priredbu. Današnja uprava Izvozne banke je smatrala, da takva priredba ne spada u životnu potrebu jednog bankarskog preduzeća i da će mnogo bolje biti za njega i za akcionare, ako se bude i toga dana radilo kao i ostalih radnih dana. Kao što smo u jednoj analizi bilansa Izvozne banke od pre nekoliko godina istakli, njeno osnivanje bilo je u stvari jedan nacionalni napor za jedan veoma težak cilj, za koji se unapred moglo znati da može da donese banci velike štete. Banka je trebala da posluži jednoj ekonomski potpuno fantastičnoj ideji, emancipaciji našeg izvoza od Austro-Ugarske. Izvozna banka je dužno patila pod pritiskom toga zadatka. Najzad je morala da uvidi da i ona mora da se baci na posao sa Austro-Ugarskom. To je bio momenat za sanaciju. Što joj je posle toga išlo još gore, uzrok je ležao u ljudima.

Pri osnivanju glavnica je bila predviđena na 2,5 mil. dinara u akcijama od po 100.— dinara. Godine 1914 ova je povišena na 5 miliona, posle rata, 1920 god., na 10 miliona povišenjem nominale akcija na 200.— dinara i uplatom po svakoj akciji 100.— dinara. Godine 1921 zaključeno je povišenje glavnice na 15 miliona, a 1922 na 30 miliona izdavanjem 70.000 novih akcija. Stare akcije su spojene tri u jednu tako da je nominalna vrednost 600.— dinara. Kurs akcija je bio 1928 godine 1.030.— dinara, i posle toga padao tako, da je 1933 godine iznosio 450.— dinara. Pre rata u upravi bančinoj bili su većinom izvoznici. Smatralo se da će oni najbolje umeti njome da upravljaju. To se gledište, međutim, pokazalo pogrešno. Postepeno su eliminirani izvoznici i na njihovo mesto došli, uglavnom, uvoznici. To ne samo da nije škodilo banci, već je čak koristilo. Uvoznici su doneli novo poslovno načelo, naime da banka ne sme da izvozi sama, već da treba samo da finansira izvoz. U tom znaku je sanirana Izvozna banka, kao što ćemo docnije videti.

Izvozna banka ne pripada ni jednoj grupi naših banaka po razviću za poslednjih nekoliko godina. Ona pre svega nije tražila zaštite od svojih poverilaca. Sa celokupnim zaštitnim sistemom ona do danas nije imala ničeg zajedničkog. Prema tome kada neko bude posle nekoliko godina čitao bilanse Izvozne banke, taj će lako moći doći na ideju da je i Izvozna banka bila pod režimom zaštite, pošto se u njezinom bilansu za 1933 godinu nalaze izvesne promene, koje spolja liče mnogo na sanaciju, kojoj su podrgrnute mnoge banke po poznatoj Uredbi Ministarstva trgovine i industrije. Izvozna banka je naime otpisala 1933 godine iz sopstvene inicijative celu svoju rezervu od preko 25 miliona dinara, radi pokrića sumnjivih potraživanja. Ta operacija nema nikakve veze sa opštom krizom poverenja od septembra 1931 godine.

	Rez. fond	Dužnici tek. rač.	Menice	Poverioci tek. rač.	Ulozi
1929	33.556	78.899	39.252	86.900	18.010
1930	33.342	44.147	42.830	62.724	13.447
1931	27.658	38.523	37.255	53.277	11.457
1932	25.420	32.450	32.233	44.383	9.760
1933	115	15.322	23.375	36.011	8.248
1934	301	18.520	24.320	38.434	8.433
1935	3.342	29.158	27.243	53.484	8.864

Iz gornje tablice se vidi da je Izvozna banka bila na vrhuncu svoga razvića 1929 godine, da se kod nje već u toj godini pojavljuju znaci slični znacima bankarske krize 1931 godine. Glavne aktivne i pasivne pozicije kod nje su opadale

postepeno sve do 1934 godine, koja pokazuje obrt na bolje. Banka je sužavala svoj posao, od kako je nastupila svetska privredna depresija, bez ikakvog pritiska od strane poverilaca. Ona je n. pr. izgubila najveći deo tuđih sredstava mnogo ranije no što se uopšte mislilo na bankarsku krizu. Iako se nalazila već sama u sopstvenoj krizi, ipak bankarska kriza ostala je takoreći bez dejstva na nju. Međutim bilo je za pretpostaviti obrnuto po teoriji, da je bankarska kriza došla krivicom banaka. Izvozna banka bi trebala da bude najjače izložena napadu poverilaca. Međutim ona je, kao što se vidi iz donje tablice, mnogo više isplatila tuđih sredstava pre bankarske krize no u istoj, ne pribegavajući, međutim, nikakvoj zaštiti od svojih poverilaca. Očigledan dokaz dakle da bankarska kriza nema nikakve veze sa stanjem kod jedne banke.

Mi podvlačimo ovaj dokumenat iz istorije Izvozne banke kao dragocen podatak za pitanje o uzrocima bankarske krize kod nas.

Račun izravnanja				
Aktiva	1932	1933	1934	1935
	u hiljadama dinara			
Blagajna	2.664	2.265	1.872	4.288
Tekući računi	32.450	15.322	18.520	29.158
Eskont	32.233	23.375	24.320	27.243
Lombard	526	270	85	42
Nepokretnosti	29.331	23.474	23.347	23.247
Efekti	14.867	10.874	9.904	12.830
Vredn. penz. fonda	—	—	1.382	1.646
Kaucije	516	—	—	468
Ostave	163.615	81.354	95.331	129.965
Pasiva				
Glavnica	30.000	30.000	30.000	30.000
Rezerve	25.420	115	301	3.342
Penz. fond	1.552	1.177	1.471	1.765
Tekući	44.383	36.011	38.434	53.484
Ulozi	9.760	8.248	8.433	8.864
Nepod. dividenda	20	31	20	36
Tantijema	187	—	171	214
Dividenda	750	—	600	750
Zbir bilansa	276.203	156.935	174.761	228.887
Obrtni kapital	112.072	75.581	79.430	98.455

Iz gornje četvorogodišnje uporedne tablice možemo da vidimo krivulju razvića poslova Izvozne banke. Zbir bilansa bio je u 1932 godini 276 miliona dinara, zatim pada na 157 u 1933, najnižoj tački u razviću bančnih poslova. U 1934 se već primećuje obrt na bolje a 1935 pretstavlja revolucionaran progres. Zbir bilansa skače od 174,7 miliona u 1934 na 228,8 miliona u 1935 a obrtni kapital od 79,4 na 98,4 miliona dinara. Taj kolosalan polet u 1935 godini dobio je najvidniji izraz u porastu pasivnih tekućih računa od 38,4 na 53,4. Znak velikog poverenja i povećanje broja komitenata koji raspolazu i sami znatnim gotovinama. To je povećanje kapitala odjeknulo na aktivnim poslovima. Aktivni tekući računi i eskont pokazuju skok, naročito prvi. Iz bilansa se u stvari može ni da vidi u kojoj meri i na koji način je banka razvila svoju poslovnu delatnost. Ona je akvirirala veliki broj novih mušterija sa vrlo živahnim poslovnim odnosima sa bankom. Proširenju poslova prethodi redovno minuciozno ispitivanje kreditne sposobnosti novih komitenata. Prvenstveno se regrutuju izvoznici, zbog čega je i valutno devizni po-

sao kod banke znatno oživeo. Ona stoji sa celim svojim aparatom na raspoloženju svojim komitentima.

Kod nepokretnosti nema velikih promena u ciframa. Broj objekata se ranije povećao preuzimanjem izvesnih dužničkih objekata, koji se još nisu mogli otuditi. Za vreme deflacije glavna nepokretnost banke, njezina zgrada na Terazijama pretstavljala je jedan veliki teret; u najbližoj budućnosti biće ona dragoceni sastavni deo imaovine bančine. Nije teško pogoditi iz kojih razloga.

Efekti pokazuju porast od 10 na 12,8 miliona dinara. Dobit na kursovima banka je rezervisala po pravilima mudrog bilansiranja.

Kao što je poznato banka participira u Izvoznj i Prometnoj banci u Skoplju, Valjevskoj zadrugi i Čačanskoj štedionici. Gotovo celokupan posed ovih akcija banka je otpisala.

Račun gubitka i dobitka

Rashodi	1932	1933	1934	1935
	u hiljadama dinara			
Kamata	3.997	3.280	2.714	2.342
Troškovi	2.727	2.473	2.054	1.766
Otpisi (sum. potr.)	1.923	1.455	613	884
Dotacije penz. fondu	50	50	50	60
Tantijema	187	—	171	214
Dividenda	750	—	600	750
Amort. nepokret.	—	—	—	80
Rez. fondu	—	—	—	107
Prihodi				
Kamata	5.134	3.781	3.066	3.022
Provizije i razno	958	652	636	920
Od hart od vrednosti	1.152	756	728	796
Od nepokretnosti	2.390	2.067	1.772	1.413
Napl. otpis. potr.	—	—	—	53
Zbir	9.634	7.257	6.203	6.204

Bruto prihod u 1935 godini ravan je onom iz 1934. Ni po pojedinim pozicijama nema velike razlike. Kod prihoda od nepokretnosti treba napomenuti, da se unosi u račun dobitka neto prihod. Račun gubitka pokazuje znatne kompresije kod kamata, naročito kod troškova. Otpisi iznose 884 hiljade dinara. Banka izrično napominje da na sumnjiva potraživanja nije računala kamate i da je i na drugima još vršila otpis. Otpisivala je 10% od nameštaja i 2—5% od zgrada. Od čiste dobiti po odbitku dotacije rezervnom fondu i statutarnih tantijema odlučeno je, da se 750 hiljada dinara upotrebi za dividendu. Ova je iznosila 1932, 15.—, 1933, 0.—, 1934, 12.— i 1935, 15.— dinara.

Banka konstatuje da njezina filijala u Tirani radi sa velikim uspehom.

Na kraju je još važno napomenuti da Izvozna banka uopšte ne prima velike uloge na štednju jer su oni kao što je iskustvo pokazalo vrlo nepouzdati.

U upravnom odboru se nalaze g. g.: † Milan M. Jovanović, pretsednik; Ljub. Saračević, potpretsednik; Voj. Pavličević, Dobrivoje T. Lazarević, Živ. M. Janković, Jezdimir L. Dokić, Ljub. M. Mihajlović, Petar T. Milanović, Milan O. Maksimović, Milan Mišković, Radisav Jovanović-Resavac. U nadzornom odboru su g. g.: Stevan V. Gajić, pretsednik; Đura Paunković, p.pretsednik; Mih. Lukarević, Nikola Stanarević, Nedeljko K. Savić i Tasa Stojadinović.

**ДРУШТВО ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКУ И ФАБРИКА
КАБЕЛА А. Д.**

Активна	1932.	1933.	1934.	1935.
		у хиљ. динара		
Благајна	206	431	131	265
Ефекти	—	—	—	129
Дужници	4.416	3.199	3.906	5.159
Роба и материјал	3.417	4.657	4.519	4.336
Непокретности	6.035	6.050	6.081	6.131
Машине и уређај	5.439	6.267	6.668	6.764
Намештај	52	44	38	32
Пасива				
Главница	3.000	3.000	3.000	3.000
Резервни фонд	—	—	—	100
Аморт. фонд	3.601	4.360	5.157	5.966
Повериоци	12.773	13.097	12.973	13.530
Пренос добитка из ранијих година	—	—	—	30
Добитак	162	158	215	189
Збир биланса	19.693	20.677	21.425	22.815

Од 1932 год. стално расте збир биланса Друштва за електротехнику и фабрике кабела а.д. У 1935 г. пораст према претходној години износи 1,5 мил. дин. Повећање отпада у пасиви на две позиције: „повериоца“ и „амортизационог фонда“. Прва је порасла са 12,9 мил. дин. у 1934 г. на 13,5 мил. у 1935 год., а друга са 5,1 мил. дин. на 5,9 мил. Највећа и најважнија позиција биланса јесу повериоци. Финансијери друштва изабрали су тај начин да снабдевају друштво потребним сретствима. Главница износи свега 3 мил. дин., 23% туђих сретстава. На том односу не мења много ни резервни фонд од 100 хиљ. дин. Каматно оптерећење друштва било би велико, ако би се радило искључиво о банкарско-пословним кредитима. Али пошто се ради о дуговима који имају карактер стабилности, претстављајући учешћа, целокупно каматно оптерећење није веће од 977 хиљ. дин., или 7,5%. Амортизациони фонд износи близу 6 мил. дин., он се повећао за 809 хиљ. дин. Од 1932 год. скоро се удвостручила ова позиција. Годишњи отписи, којима се овај фонд дотира, једнаки су и износе 800 хиљ. дин. Већ у 1935 год. фонд је скоро покривао вредност машина и уређаја. Иако технички прогрес изискује чешће измене у постројењу, оваква висина амортизационог фонда чини вероватним, да је највећи део резервног капитала друштва књижен преко овога рачуна.

У активи повећање збира биланса испољава се код позиције дужници, која је за 1,255 мил. већа. Развитком наше електротехнике и производње електричне снаге послови друштва развијају се све јаче. Али је потребно да је оно спремно да кредитира, да би олакшало произвођачима електричне струје даљне инвестиције. Друга позиција која је знатно порасла јесте благајна са 131 хиљ. на 265 хиљ. дин. у 1935 год., затим се у овој години први пут појављују ефекти са 129 хиљ. дин. Остале позиције су скоро непромењене. Роба и материјал износи 4,3 мил. дин. према 4,5 мил. Ту се ради о сировинама које су потребне за фабрикацију, наиме, бакру, олову, гуми итд. Удео го-

тове робе вроватно неће бити велики, пошто је фабрикација такве природе, да се не ради много на лагер, него више по поруџбини. Непокретности износе 6,1 мил. према 6 мил. дин. у 1934 год а машине и уређај 6,7 мил. према 6,6 мил. дин.

У нашој земљи има две фабрике кабела: Новосадска, чији смо биланс анализирали у бр. 23. и Друштво за електротехнику и фабрику кабела у Загребу. Ове две фабрике покривају сву нашу потребу у кабелима, жици за електротехничке сврхе и ужетима. Бруто приход Друштва за електротехнику и фабрику кабела у Загребу био је 3,8 мил. дин. Насупрот томе општи трошкови фабрикације износили су 1,6 мил., наднице и плате 989 хиљ., камате 977 хиљ. и неутериве тражбине 50 хиљ. Добитак у 1935 год. био је 189 хиљ. према 215 хиљ., 158 хиљ. и 162 хиљ. у претходним годинама. Са преносом добитка из претходне године од 30 хиљ. дин. стајало је збору акционара на расположењу 219 хиљ. дин. Постигнут добитак, иако је нешто мањи него у претходној години, најбољи је знак повољног развитка послова. Дobar утисак биланса је још појачан даљим повећањем тихих резерви на рачуну амортизационог фонда.

У управи се налазе г. г.: д-р Драгољуб Аранђеловић, д-р Адолф Цувај, Божидар Рибић, Хуго Елбоген, Виктор Елек, Рихард Штарк и Ђорђе Ледерер.

Сваки напредак у производњи и употреби, све знање и сва искуства, што су их од године 1866 стекли специјалисти наше организације која обухвата цео свет, примењују се код фабрикације наших

GARGOYLE
МАЗИВА

и дају им онај квалитет, који гарантује сигуран и економичан погон.

STANDARD — VACUUM
Oil Company of Jugoslavia Inc.
ЗАГРЕБ БЕОГРАД

ОПШТЕ ЈУГОСЛОВЕНСКО БАНКАРСКО ДРУШТВО А. Д.
Главни заводи: БЕОГРАД — ЗАГРЕБ **Главница и резерве**
Филијале: ЉУБЉАНА — НОВИ САД **75.000.000 динара**

Телефон интерурбан Београд:
21-801, 21-802, 21-803, 21-804.

телеграми:
БАНКФЕРАЈН

Телефон интерурбан Загреб:
5442, 5443, 5444, 5445, 5446, 5447.